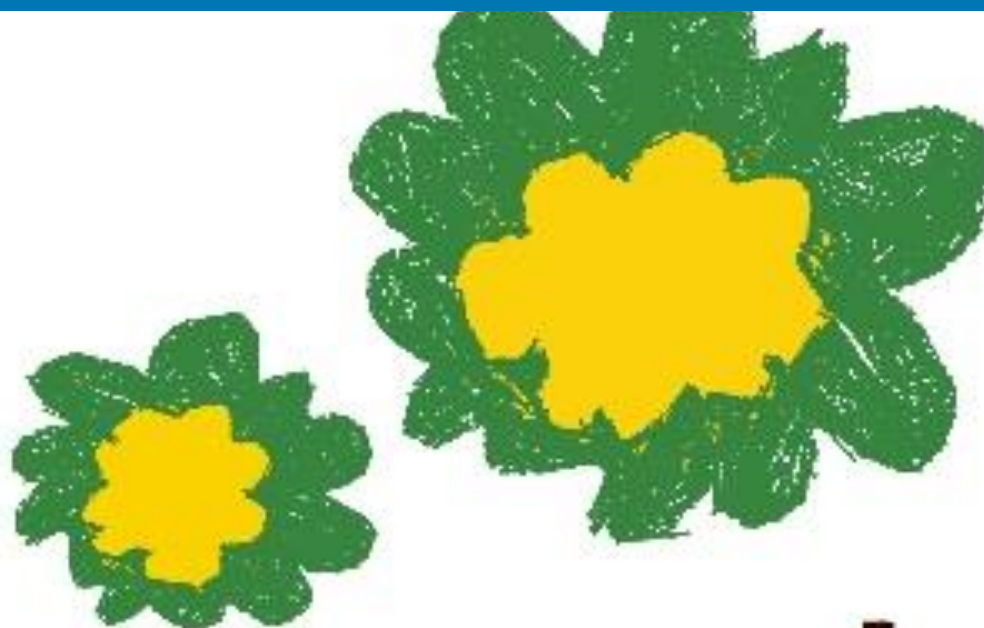


# Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Stenurten

2021



# stenurten

stenurten-frederiksberg.dk

# Om skabelonen

---

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.



[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

## Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

---

# Arbejdet med den pædagogiske læreplan



---

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51***

---

## Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I oplyse, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Vi har i det forløbne år haft særlig fokus på læreplanstemaerne bevægelse og natur

Vi har haft et længere forløb med projekt ”Løbefod”, som indeholdt historiefortælling, bevægelse og samarbejdsøvelser.



Vi er altid koncentreret om naturoplevelser både på vores legeplads og på ture ud af huset. I en lang periode havde vi vinbjergsnegle boende på legepladsen i biokasser. Hvert forår er det spændende om de kommer frem igen. Og det gør de. Deres opførsel og fødeindtagelse bliver dagligt iagttaget af børnene. Børnene har erfaret at det er sjovt at hente en af vores bøger med blomster og biller med ud på legepladsen når de har fundet noget interessant og derudfra bestemme hvad det mon kan være og hvad deres livsvilkår er.

En gang årlig holder vi blomstens dag hvor alle børn opfordres til at medbringe en blomst, frø eller en urt til udplantning.

Inden Corona indfandt sig, eksperimenterede vi med morgensamling for 2 børnehavestuer (31 børn) i vores fællesrum. Det fungerede rigtig godt. Kunne fortælle noget i et stort forum, øve i at række hånden op, vente på tur og lytte var nogle af resultaterne, som eksperimentet endte ud med.

---

### **Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?**

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

De forskellige tiltag evalueres løbende på månedlige personalemøder først i mindre grupper senere i plenum. Evaluering foretages også på ugentlige stuemøder. En form for evaluering foregår også på forældre-stuemøder, hvor vi i fællesskab reflekterer over den forgangne tids aktiviteter og fremtidige. Den bedste evaluering er den, vi ser i børnenes lege og snakke. Herfra bruger vi meget at følge børnenes spor både i planlagte og spontane aktiviteter.

F.eks. En voksen spørger en 4 årig ” Har du lært noget i dag i børnehaven”?

Svar. ”Nej. I dag har jeg ikke lært noget. Men i går lærte jeg noget”.

Vi har udformet et evalueringshjul som vi bruger til det gode evaluerings møde.

<p><b>Refleksion er ikke kun bagudrettet</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Feed up – Hvad vil vi</li> <li>➤ Feed back – Hvordan gik det</li> <li>➤ Feed Forward – Hvad kan vi gøre anderledes</li> </ul>	<p><b>Kvalitative</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Interview</li> <li>- Tekst</li> <li>- Samtaler</li> <li>- Observationer</li> <li>- Børneproduktioner</li> <li>- "Det bløde"</li> </ul>	<p><b>Kvantitative</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Måles, tælles, vejes</li> <li>- Statistik</li> <li>- Tal</li> <li>- "Det hårde"</li> </ul>
<p><b>DATA</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Udgangspunkt for et godt evalueringsmøde</li> <li>➤ Skal analyseres for at blive viden</li> <li>➤ Skal kunne genbesøges</li> </ul>	<pre> graph TD     Planlæg --&gt; Udfør     Udfør --&gt; Vurder     Vurder --&gt; Juster     Juster --&gt; Planlæg </pre>	

---

### **Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?**

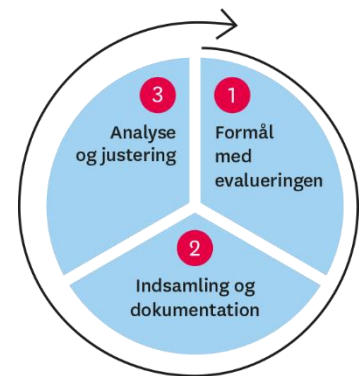
Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Vi har arbejdet med læreplanerne i små grupper på adskillige personalemøder og foretaget evalueringer på stuemøder. 4 medarbejdere har som fakkelbærere deltaget i Frederiksberg kommunes læreplans kurser. Fakkelbærerne har efterfølgende holdt oplæg på personalemøderne om relevante temaer.

Hele personalegruppen har deltaget i Dorthe Filtenborgs foredrag om læreplaner, og en af vores forældre med ekspertise på læreplansområdet har holdt oplæg med efterfølgende workshops på et personalemøde.



## Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø



”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring

- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

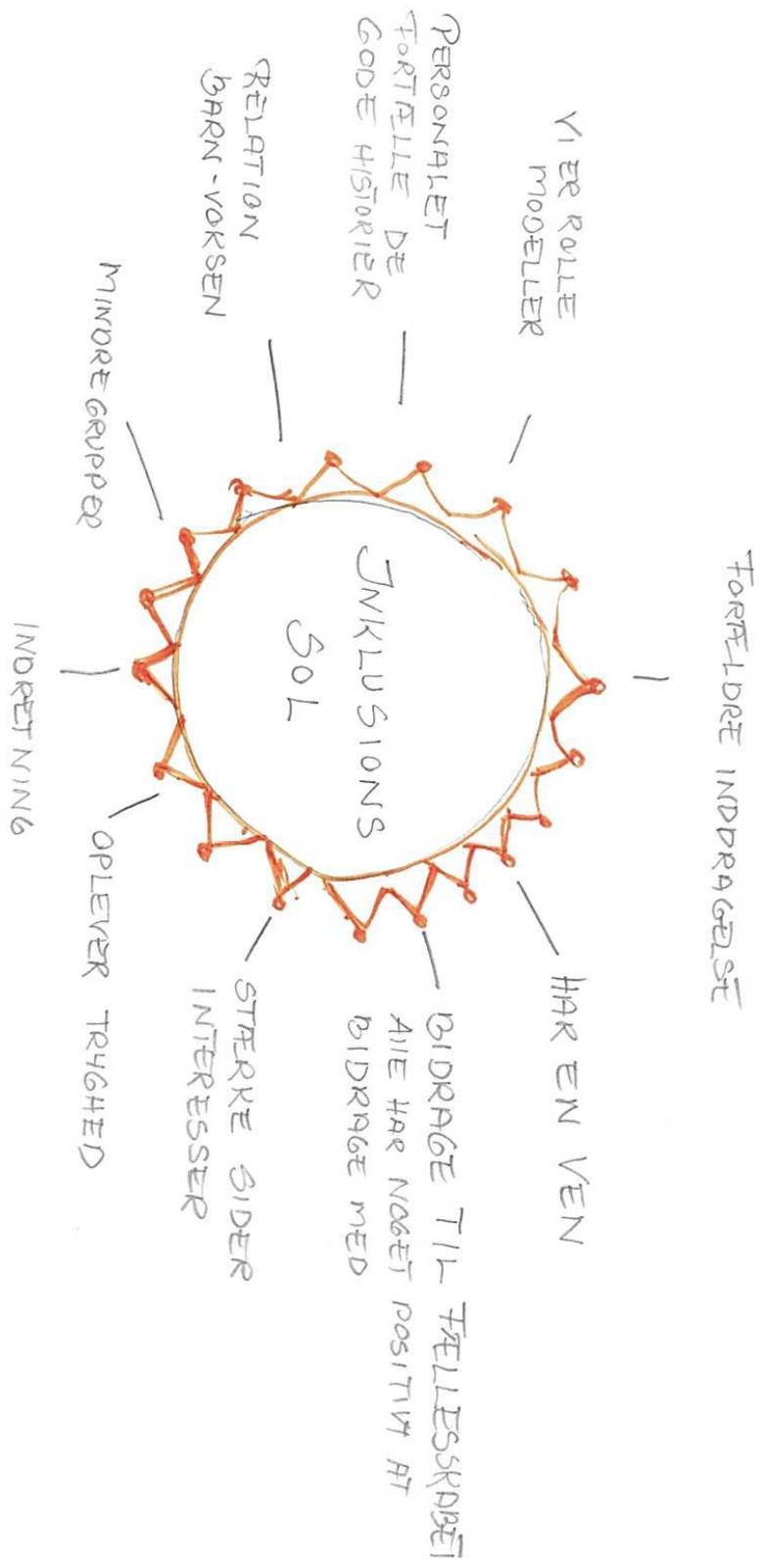
Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51***

For at komme rundt om det hele barn bruger vi en inklusions sol som hjælp til indsamling af data om det enkelte barn.

Derudfra laves en handleplan.





Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

### Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringsskemaet

Vi har altid fokus på de enkelte børns og hele gruppens trivsel.

Børn i udsatte positioner laver vi planer for, hvordan deres trivsel kan forbedres.

Det kan være mindre legegrupper, spisegrupper, sprogarbejde og mindfulness.

Samarbejdsøvelser/lege.

---

### Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer,

videoptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi bruger praksisfortællinger og videndeler på personalemøder.

Hver dag er vi reflektive i vores gøren, enten 2 og 2 eller på stuemøder.

Hvad ser vi, der virker, og hvad virker ikke. Hver dag justeres.

Indsamling af børneinterviews. Videoptagelser, daglige fotos og børnetegninger.

Vi har fotograferet børnene i hverdagssituationer. Her vises vores værdier og læreplanstemaerne i billeder. Billederne hænger i vores lange gang som dokumentation og til glæde og inspiration.

---

### Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vores erfaring er, at det altid er givtigt at sætte fokus på en bestemt problemstilling og aftale, hvem gør hvad.

Det kan være ting der skal undersøges og læses op på.

Hvad ser vi i børnenes lege? Er der gejst og lys i deres øjne? Hvordan er modtagelsen af børnene om morgenen? Er det glade børn vi modtager og siger farvel til om eftermiddagen igen.

Hvad kommer til udtryk i deres lege, som vi kan bygge videre på?

Vi forsøger meget at følge børnenes spor og perspektiv.

---

### Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

Vi har under Coronaperioden lært, at mindre grupper er meget givtigt. F.eks. har hver stue på skift rådet over fællesrummet i børnehaven. Samtidigt har vi ikke haft så meget legetøj fremme på en gang.

Det har givet mindre uro og mere nærvær, og børnene har fuldt styr på, hvis tur det er i dag.

Praksisfortællinger på personalemødet giver flere indspark til en problemstilling og vi coacher hinanden.

---

# Inddragelse af forældrebestyrelsen



---

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

***Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52***

---

## **Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?**

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Vi har på diverse bestyrelsesmøder drøftet vores arbejde med læreplanerne. Hvor langt er vi nået, hvem gør hvad. Bestyrelsen giver indspark og stiller sig gerne til rådighed med hjælp hvis nødvendigt.

Forældrene har taget børnenes interesse for naturfænomener til sig og har på en arbejdslørdag bl.a. lavet en ormegård i en stor kasse, hvor vi kan grave og studere regnorme og biller.

Dette uden at personalet viste det. Men til stor jubel både for store og små.

Ligeledes har de sået en mark med græs og indhegnet den til en fold.

De ældste børn har været meget optaget af robotter og rumraketter. Forældre blev opfordret til at komme med remedier til en rumstation, og en far byggede en stor legerumraket i fællesrummet.

---

# Det fremadrettede arbejde



---

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51*

---

## Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Coronatiden har bekræftet os i, hvor vigtigt det er at arbejde i og med små børnegrupper i forskellige læringsmiljøer. Samtidigt har fravær af legetøj gjort børnene meget opfindsomme i brugen af andet til at lege med, f.eks. grene, sten og andre naturmaterialer på legepladsen.

Vi brugte en aften til at pakke legetøj osv. ud igen efter over 1 års nedlukning og udvalgte det legetøj, der er relevant og som jævnligt kan skiftes ud, så det bliver opfattet som nyt igen af børnene. Vi oplevede, at lidt men godt virker og er nemmere at holde orden i.

Vi har også erfaret, hvor meget børnene har savnet deres daglige opgaver som f.eks. at dække vogn og bord. Vi er meget opmærksomme på at gøre rutinesituationer som spisesituation, garderobetid, bleskift m.v. til reelle læringsmiljøer. Det vil vi holde fast i fremover som vigtige dagligdags muligheder for læring.

Fremover vil vi have særlig fokus sundhed og trivsel med mindfulness som metode.

Motivation: Understøtte mere ro og nærvær i hverdagen, både i aktiviteter og i de daglige rutiner.

Beskrivelse af indsats: Være opmærksom på kernebegreberne i mindfulness og inddrage øvelser og aktiviteter i løbet af dagen med dette fokus. F.eks. via bevægelse og afspænding, at hjælpe barnet med at sætte ord på tanker og følelser, samt at skabe rammer for fordybelse og nærvær i aktiviteter.

Der vil være en tovholder på hver stue som mødes jævnligt.

Hvilke resultater forventer vi?: En generel ro i institutionen.

At også de børn, som har svært ved at koncentrere sig i aktiviteter eller blive i legen, bliver dygtigere til at fordybe sig.

At personalet får en styrket opmærksomhed og metoder til at bevare ro og nærvær i en intens hverdag.

Bruge mindfulnessbaserede øvelser og tilgange i daglig praksis som understøtter sundhed og trivsel.

---

### Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Ud fra vores evalueringsskema, som altid hænger på personalestuen og i stuemapperne, vil vi se vores faglighed vokse og være en del af en cirkulær proces.

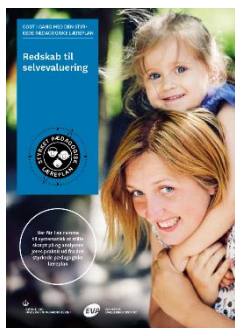
---

### Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

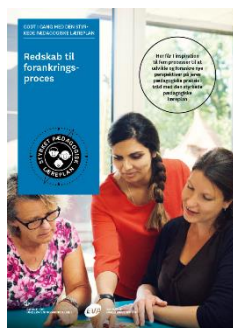
>Skriv her<

# Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på [www.emu.dk/dagtilbud](http://www.emu.dk/dagtilbud)



**Redskab til selvevaluering** er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.



**Redskab til forankringsproces** indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.



**Podcastserien Børnehøjde** er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.



Alle materialer kan findes på [www.emu.dk/dagtilbud](http://www.emu.dk/dagtilbud)



BØRNE- OG  
UNDERVISNINGSMINISTERIET

**Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan**

© 2020  
Danmarks Evalueringsinstitut og  
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC